

گزیده ها

شهادای نبرد با دو دیکتاتوری شاه و شیخ

آموزش برای نسل جوان مسعود رجوی

تازه‌ترین اخبار و مقالات

گزارش در خصوص خطرات و راه‌کارهای مرتبط با سناریوهای محتمل حقوقی بین‌المللی در پرتو رخداد‌های اخیر - قسمت سیزدهم

دیدار امیرعبدالللهیان وزیر خارجه رئیسی جلااد با دیپلمات تروریست بمبگذار اسدالله اسدی + سخنگوی مجاهدین

تهدید و باج‌خواهی اتمی از طریق عضو تیم مذاکره‌کننده رژیم در موضوع برجام

به گلوله بستن و شهادت پویا مولایی‌راد در ایذه توسط مأموران خامنه‌ای در مراسم تولد کیان پیرفلک

خامنه‌ای در دیدار با کارگزاران اتمی رژیم: بیست سال است ما چالش داریم، چالش هسته‌یی ما الآن بیست سال است

پیام این همه گل سرخ که پرپر شده‌اند

زیرگرفتن و هلاکت یکی از مأموران خامنه‌ای در ایذه

با یاد مجاهد شهید محمد علی اسدی اربابی (اربابی)

حمله تروریستها و مزدوران رژیم آخوندی به یک ساختمان پشتیبانان شورای ملی مقاومت در سنت‌اوئن لومون در شمال پاریس

با یاد مجاهد شهید سیدمصطفی موسوی (مولوی)

هلاکت یک بسیجی در کرمانشاه

عفو بین‌الملل تخریب و آتش زدن مزار شهید قیام مجید کاظمی را محکوم کرد

با یاد مجاهد شهید احمد اویسی

قیام تا سرنگونی منتشر می‌کند

گزارش در خصوص خطرات و راه‌کارهای مرتبط با سناریوهای محتمل حقوقی بین‌المللی در پرتو رخداد‌های اخیر - قسمت سیزدهم

سیاست

۱۴۰۲/۰۳/۲۱

اسناد جدید قیام تا سرنگونی - قسمت سیزدهم

گزارش خیلی محرمانه و فوری

رئیس مرکز امور حقوقی بین‌المللی ریاست جمهوری به دبیر شورای عالی امنیت ملی «در خصوص خطرات و راه‌کارهای مرتبط با سناریوهای محتمل حقوقی بین‌المللی در پرتو رخداد‌های اخیر» ۲۴ بهمن ۱۴۰۱

قیام تا سرنگونی

- ۱- زدودن هر گونه نشانه در خصوص مشارکت ایران در مفاصمه سفحانه روسیه علیه اوکراین
- ۲- فراهم نمودن زمینه احیای اجرای برجام با بازگشت ایالات متحده به آن
- ۳- حل و فصل حادثه هوایی اوکراینی در قالب مذاکره با دولت اوکراین و پرداخت بکجا به دولت اوکراین جهت حل و فصل مفلووح موضوع
- ۴- تشکیل کمیته حقیقت یاب ملی با حضور افراد مورد قبول نظام و معترضان و شفافیت سازی در رسدگی به نطفات احتمالی صورت گرفته
- ۵- همکاری با کمیته حقیقت یاب شورای حقوق بشر البته در خارج از کشور در راستای تأمین اطلاعات صحیح و امکان پاسخ به ادعاهای مطرح شده

با درتکرار- توییتر- اینستاگرام دنبال کنید

قیام تا سرنگونی

سناریوی خطرناکی علیه ایران در حال شکل گیری است

- طرح همزمان چند پرونده علیه ایران در شورای امنیت (فعالیت هسته ای، مشارکت در جنگ اوکراین و جنوی بنر)
- طرح همزمان این پرونده ها در شورای امنیت، امکان و احتمال اقدام ذیل فصل هفتم منشور را بیشتر و مخالفت با آن (حتی استفاده از حق وتو) را ضعیف تر می کند
- توسل به ساز و کار مسئولیت به حمایت از درجه گزارش کمیته حقیقت یاب یکی از محتمل ترین گزینه هاست
- برای تصور از چالش‌های مزبور، لازم است اقدامات سریع و مؤثری در زمینه‌های زیر و به ترتیب اولویت هایی که در ادامه می‌آیند، مدنظر قرار گیرد

با درتکرار- توییتر- اینستاگرام دنبال کنید

گزارش در «در خصوص خطرات و راه‌کارهای مرتبط با سناریوهای محتمل حقوقی بین‌المللی در پرتو رخداد‌های اخیر»

قسمت سیزدهم

گزارش خیلی محرمانه و فوری

رئیس مرکز امور حقوقی بین‌المللی ریاست جمهوری

به دبیر شورای عالی امنیت ملی

«در خصوص خطرات و راه‌کارهای مرتبط با سناریوهای

محتمل حقوقی بین‌المللی در پرتو رخداد‌های اخیر»

۲۴ بهمن ۱۴۰۱

قیام ناسرنگونی

قیام تا سرنگونی

سناریوی خطرناکی علیه ایران در حال شکل گیری است

- طرح همزمان چند پرونده مهم علیه ایران در شورای امنیت (فعالیت هسته ای، مشارکت در جنگ اوکراین و حقوق بشر)
- طرح همزمان این پرونده ها در شورای امنیت، امکان و احتمال اقدام ذیل فصل هفتم منشور را بیشتر و مخالفت با آن (حتی استفاده از حق وتو) را ضعیف تر می کند
- توسل به ساز و کار مسئولیت به حمایت از درجه گزارش کمیته حقیقت یاب یکی از محتمل ترین گزینه هاست
- برای عبور از چالش های مزبور، لازم است اقدامات سریع و مؤثری در زمینه های زیر و به ترتیب اولویت هایی که در ادامه می آیند، مدنظر قرار گیرد

ما را در تلگرام-توییتر- اینستاگرام دنبال کنید

@ghyamsarnegouni
@ghyamsarnegouny
@ghyamsarnagouni

قیام ناسرنگونی

قیام تا سرنگونی

- ۱- زدودن هر گونه شائبه در خصوص مشارکت ایران در مخاصمه مسلحانه روسیه علیه اوکراین
- ۲- فراهم نمودن زمینه احیای اجرای برجام با بازگشت ایالات متحده به آن
- ۳- حل و فصل حادثه هواپیمای اوکراینی در قالب مذاکره با دولت اوکراین و پرداخت یکجا به دولت اوکراین جهت حل و فصل مقطوع موضوع
- ۴- تشکیل کمیته حقیقت یاب ملی با حضور افراد مورد قبول نظام و معترضان و شفافیت سازی در رسیدگی به تخلفات احتمالی صورت گرفته
- ۵- همکاری با کمیته حقیقت یاب شورای حقوق بشر البته در خارج از کشور در راستای تأمین اطلاعات صحیح و امکان پاسخ به ادعاهای مطرح شده

ما را در تلگرام-توییتر- اینستاگرام دنبال کنید

@ghyamsarnegouni
@ghyamsarnegouny
@ghyamsarnagouni

عضو مجلس ارتجاع خطاب به رئیسی: تمام کنید این وعده های سر خرمن را

تجمع اعتراضی بازنشستگان در شوش، کرمانشاه و معلولان در برابر سازمان بهزیستی کرمانشاه

سهم پوشاک در سبد خانوارهای ایرانی نصف شد

مسعود رجوی - سخنرانی میتینگ امجدیه تهران - چه باید کرد؟ - ۲۲ خرداد ۱۳۵۹

مایک پمپئو: دادن میلیاردها دلار به ایران، رژیم را جری تر می کند

گورهای شکسته؛ تبیین سببیت عقیده

در پرده های مستند «نبرد با دو دیکتاتوری» چه می گذرد؟

پیام به فرهاد

پیام به میثم ۵۲۶۳۸۰ تهران

پیام به ژیار ۴۰۰

پیام به سهراب از تهران

پیام به «ابوالفضل-۱۴۰۲»

پیام به محسن از آبادان

پیام به سپیان از کرمان

تراژدی مهاجرت پزشکان و متخصصان میهن

وحشت از مجاهدین و قیام در سرتاسر نظام

اکثریت نمایندگان پارلمان جمهوری مولداوی به کارزار جهانی در حمایت از قیام مردم ایران، طرح ۱۰ ماده ای خانم مریم رجوی و نامگذاری تروریستی سپاه پاسداران پیوستند

با یاد مجاهد شهید حمید ایمانی خوشخو

با یاد مجاهد شهید مجید (محمدعلی) اکبریان تفاق

پیام به نیروهای خواهان ارتباط ۲۱- خرداد

با یاد مجاهد شهید ابوالقاسم (قاسم) توکلی خمینی

وحشت رژیم از مجاهدین و قیام در جمعه بازارهای ولایت فقیه

درخواست سرکرده سپاه در آذربایجان شرقی برای واگذاری دانشکده فنی و حرفه ای، زمین و پول برای احداث اردوگاه استانی، احداث پایگاه اطلاعاتی در دلاهو و سنقر

شماره: ۶۱۹۵۴/م
تاریخ: ۱۴۰۱/۱۱/۲۴
ساعت: ۱۳:۰۰
طبقه بندی: خیلی محرمانه
فوریت: فوری

معاونت حقوقی
رئیس مرکز امور حقوقی بین المللی

باسمه تعالی

امیر دریابان شمخانی
دبیر محترم شورای عالی امنیت ملی

موضوع: گزارش در خصوص خطرات و راهکارهای مرتبط با سناریوهای محتمل حقوقی بین المللی در برتور خدادهای اخیر

با سلام و تحیات؛

احتراماً، باتوجه به تحرکات و اقدامات ماههای گذشته کشورهای غربی که موجب افزایش فشارهای بی‌سابقه اقتصادی، سیاسی و اجتماعی و حقوقی به کشورمان شده، ذیل گزارش از سناریوهای محتمل طراحی شده برای تقابل با جمهوری اسلامی ایران برای استحضار تقدیم می‌گردد:

مقدمه

۱. پس از نیمه شهریور ماه ۱۴۰۱، ناآرامی‌های داخلی در ایران به مرور افزایش پیدا کرد. این در حالی بود که مذاکرات مربوط به بازگشت ایالات متحده به برجام بیش از یکسال و نیم پس از روی کار آمدن دولت جدید در ایران، هنوز به سرانجام مشخصی منجر نشده بود و تاکنون نیز با رقبای از توافق میان ایران و کشورهای ۵+۱ برای احیای اجرای کامل برجام وجود ندارد. این امر به‌طور مشخص موجب طرح موضوع عدم همکاری ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از سوی کشورهای اروپایی آلمان، فرانسه و بریتانیا در شورای حکام این سازمان بین‌المللی شد. شورا نیز طی دو قطعنامه از ایران خواست تا با آژانس همکاری کامل را برای بازدید از اماکن مورد نظر این نهاد بین‌المللی داشته باشد. اماکنی که بنا بر گزارش‌ها، به‌دلیل طرح برخی ادعاها از سوی رژیم صهیونیستی علیه فعالیت‌های هسته‌ای ایران موجب مظنون شدن آژانس به فعالیت‌های مزبور شده است.

۲. از طرف دیگر، از آبان ماه سال ۱۴۰۱، اخباری مبنی بر مشارکت ایران در مخاصمه مسلحانه اوکراین و روسیه از سوی برخی مقام‌های ایالات متحده و اروپا مطرح شد. وزارت امور خارجه ایران در ابتدا ارسال هرگونه تسلیحات از جمله پهپاد به روسیه را نکار نمود و پس از چندی اعلام کرد که ایران پیش از شروع مخاصمه در اسفند ماه ۱۴۰۰، پهپادهایی را به روسیه صادر کرده است. (تازنمای وزارت خارجه، پاسخ سخنگوی وزارت خارجه به سوال خبرنگاران، ۱۱ مهر ۱۴۰۱) با این حال، اخبار منتشر شده در رسانه‌ها دامنه مشارکت احتمالی ایران در مخاصمه روسیه علیه اوکراین را به فراتر از ارائه پهپاد برد و اعلام شد ایران قصد دارد موشک و مستشار نظمی نیز در اختیار اوکراین قرار دهد و مدتی بعد اخباری مبنی بر کشته شدن مستشار ایرانی در شبه جزیره

تهران - خیابان طالقانی - پش خیابان شهید عباس موسوی (فرست شلی) - شماره ۸۰ - تلفن: ۵-۸۸۲۵۰۷۱ - ۸۸۲۳۸۱۲ - ۸۸۲۳۸۱۳

کریمه مطرح گشت (خبرگزاری ایلنا، به نقل از گاردین، ۴ آذر ۱۴۰۱). شایان ذکر است، موضوع ادعایی صادرات سلاح از ایران به روسیه جهت بهره‌برداری در جنگ لوکراین، در گزارش مورخ ۱۹ دسامبر ۲۰۲۲ (۱۸ آذر ۱۴۰۱) خانم دی‌کارلو، معاون دبیرکل سازمان ملل متحد در امور سیاسی و صلح، به شورای امنیت درخواست اجرای قطعنامه ۲۲۳۱ شورا نیز مورد توجه قرار گرفت و ایشان ابراز داشته است که سازمان ملل متحد در حال بررسی اطلاعات موجود است و در صورت لزوم در زمان مناسب به شورای امنیت گزارش خواهد داد.

۳. با تشدید برخی نا ارامی‌ها در داخل، دولت آلمان و ایسلند خواستار طرح موضوع نقض فاحش حقوق زنان و کودکان در شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد علیه ایران شدند، با درنهایت، با تشکیل جلسه شورا در اوایل آذر ماه سال ۱۴۰۱، با اکثریت آرای اعضای شورا قرار شد کمیته‌ای موسوم به کمیته حقیقت‌یاب مأمور انجام تحقیق و ارائه گزارش اولیه به شورا در خرداد ۱۴۰۲ و گزارش نهایی کتبی در اسفند ۱۴۰۲ شود. در اواخر آذرماه نیز اعضای سه نفره این کمیته که همگی زن هستند، توسط رئیس شورای حقوق بشر تعیین شدند.

۴. در اواخر آذر ماه ۱۴۰۱ اتفاق مهم دیگری علیه ایران مطرح شد. دولت ایالات متحده درخواست اخراج ایران را از کمیسیون مقام زن به عنوان باسابقه‌ترین و مرتبط‌ترین نهاد مربوط به امور زنان در سازمان ملل مطرح کرد. با تشکیل جلسه این کمیسیون در اواخر آذرماه، ایران به‌عنوان نخستین کشور در تاریخ کمیسیون مزبور، با اکثریت آرای دولت‌های عضو، از این نهاد اخراج شد.

۵. اخیراً نیز دولت‌های لوکراین، سوئد و بریتانیا به رهبری کانادا با استناد به کنوانسیون ۱۹۷۱ سرکوب اقدامات غیرقانونی علیه ایمنی هواپیماهای کشوری موسوم به کنوانسیون مونترال (Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation, 1971) از ایران خواسته‌اند برای رفع اختلافات دربارهٔ حادثه سرنگونی هواپیمای لوکراینی «داوری بین‌المللی الزام‌آور» را قبول کند. به‌موجب ماده ۱۴ کنوانسیون مزبور، در صورتی که طرفین پس از حصول اختلاف در تفسیر یا اجرای کنوانسیون در مدت شش ماه دربارهٔ داوری به توافق نرسند، می‌توان اختلاف را به دیوان بین‌المللی دادگستری ارجاع داد که پیش‌بینی می‌شود در صورت عدم رسیدگی شفاف به پرونده در دادگاه داخلی و به نتیجه نرسیدن مذاکرات، موضوع طرح دعوا در دیوان در اواخر خرداد یا اوایل تیر ماه ۱۴۰۲ محقق شود.

۶. هر یک از موارد پیش گفته، ظرفیت طرح سناریوهای مخصوص به خود را بر اساس گزینه‌های مختلف دارند اما هدف گزارش حاضر ارائه تصویری کلان از موضوع است تا طیفی از بدترین حالات قابل پیش‌بینی از اوضاع و احوال ذی‌ربط ارائه گردد زیرا بدیهی است که پیش‌بینی امور حقوقی می‌باید مبتنی بر طیفی از تمام احتمالات در وضعیت وخیم باشد تا در صورت لزوم، پیش‌بینی لازم برای وخامت اوضاع تمهید و اقدامات ذیربط جهت جلوگیری از آن اندیشیده شود.

احتمالات حقوقی پیش‌رو

۷. نظر به سابقه اجمالی گفته شده، سناریویی شامل برخی احتمالات قریب‌الوقوع نسبت به ایران از منظر سازوکارهای حقوقی بین‌المللی در ادامه مطرح می‌شود. نکته مهم آن است که تمام موارد زیر می‌تواند به‌طور هم‌زمان علیه ایران از سوی کشورهای دیگر مطرح و به‌طور جدی پیگیری شوند. کما این‌که در مورد ارجاع برنامه هسته‌ای ایران از سوی شورای حکام آژانس به شورای امنیت بیشتر با اجماعی بی‌سابقه علیه ایران انجام شد. نکته قابل توجه دیگر آن که تمام موارد زیر باید به صورت یک کل نگریسته شود و احتمال در پیش گرفتن تمام یا بیشتر موارد زیر از سوی دولت‌های اروپایی و ایالات متحده علیه ایران کاملاً محتمل است به نحوی که ایران در نوعی «محاصره حقوقی بین‌المللی» قرار گرفته تا انرژی و تمرکز لازم را برای تدبیر امور داخلی و سیاست خارجی خود از دست بدهد:

۷.۱. طرح موضوع فعالیت‌های هسته‌ای ایران در شورای امنیت از طریق سازوکار ارجاع امر از سوی شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و طرح دوباره موضوع برنامه هسته‌ای ایران در شورای امنیت با وجود گزینه‌هایی چون لغو قطعنامه ۲۲۳۱، احیای تحریم‌های پیشین و سازوکار تحریمی ۱۷۳۷ شورای امنیت در مورد ایران؛ لازم به ذکر است که طرح موضوع برنامه هسته‌ای ایران در سال ۱۳۸۵ در شورای امنیت و اعمال تحریم‌های متعدد علیه ایران در قطعنامه‌های ۱۷۳۷، ۱۷۴۷، ۱۸۳۵ و ۱۹۲۹ از طریق همین سازوکار ارجاع موضوع از سوی شورای حکام آژانس به شورای امنیت انجام شد. در این حالت، آرای منفی احتمالی دولت‌های چین و روسیه نیز نمی‌تواند از منظر آیین شکلی تصمیم‌گیری در آژانس منع از ارجاع دوباره برنامه هسته‌ای ایران به شورای امنیت شود.

۷.۲. استناد به سازوکار موسوم به «سنپک» (Snap back) توسط کشورهای اروپایی و بازگشت تحریم‌های پیشین شورای امنیت علیه ایران؛ شایان ذکر این‌که پس از اتخاذ گام‌های کاهشی تعهدات برجامی از سوی ایران از اردیبهشت ۱۳۹۸ به این سو، دولت‌های اروپایی عضو برجام چنین سازوکاری را آغاز کردند اما طی فرایند نهایی آن را منوط به مشاهده مذاکرات احیای اجرای کامل برجام از سوی ایالات متحده و ایران نمودند. در این حالت، امکان وتو کردن اقدامات دولت یا دولت‌های درخواست‌کننده راه‌اندازی سازوکار بازگشت تحریم‌های علیه ایران نیز بر اساس قطعنامه ۲۲۳۱ وجود ندارد. نکته دیگر این‌که دلیل عدم راه‌اندازی سازوکار مزبور در دوره ترامپ علیه ایران آن بود که اجماع جهانی و به‌خصوص اجماع دولت‌های اروپایی عضو شورای امنیت یعنی فرانسه، بریتانیا از یک سو و مخالفت مشابه دولت‌های روسیه و چین علیه اقدام دولت ترامپ در خروج از برجام منع از طرح موضوع در دستور کار شورای امنیت برای بحث و بررسی بیشتر شد. تکرار چنین سناریویی در وضعیت فعلی برای ایران به‌دلیل اجماع دولت‌های اروپایی عضو شورای امنیت و حمایت ایالات متحده، احتمال اندکی نزدیک به صفر دارد. تلاش چین و روسیه در سناریویی که احتمال مخالفت آنها با طرح سازوکار بازگشت تحریم‌ها علیه ایران را مطرح

نماید، باتوجه به ریاست دوره‌ای رؤسای شورای امنیت از کشورهای متحد اروپا و ایالات متحده و در دستور کار قرار دادن طرح موضوع سازوکار بازگشت تحریم‌ها علیه ایران، باتوجه به سازوکار تعبیه شده در بندهای ۱۱ تا ۱۳ قطعنامه ۲۲۳۱ در عمل بی‌اثر خواهد بود.

۸ ارائه گزارش اولیه هیئت حقیقت‌یاب در خرداد ماه سال ۱۴۰۲ و اعلام نقض‌های فاحش حقوق بشر در خلال ناآرامی‌های کشور که می‌تواند منجر به در دستور کار قرار گرفتن موضوع در مجمع عمومی یا حتی شورای امنیت سازمان ملل متحد به درخواست یکی از دولت‌های عضو سازمان ملل متحد شود. در این وضعیت، گزینه‌های دیگر در اثر فعالیت و انتشار گزارش کمیته حقیقت‌یاب متصور است:

۸.۱ مجمع عمومی می‌تواند از دولت‌ها بخواهد نسبت به وضعیت ایران اقدامات خاصی را از جمله اقدامات محدودکننده دیپلماتیک اتخاذ نمایند.

۸.۲ همچنین، ممکن است شورای امنیت موضوع مربوطه را به‌عنوان تهدید صلح و امنیت منطقه‌ای در نظر گرفته و نسبت به بررسی و اتخاذ تصمیمات سخت‌گیرانه از جمله تحریم علیه ایران اقدامات خاصی را منظر قرار دهد. تحریم دولت سوریه توسط شورای امنیت و اتحادیه اروپا مورد مشابهی است که پس از بروز ناآرامی داخلی در این کشور مطرح شد. شورای امنیت می‌تواند بر اساس نظریه «مسئولیت حمایت» موضوع تجویز توسل به زور را به طور جزئی یا کلی نسبت به وضعیت ایران صادر نماید. مورد مشابه ناآرامی‌های لیبی و ورود نظامی در سال ۲۰۱۱ در این کشور با تجویز شورای امنیت قابل توجه است. به نظر می‌رسد وخیم‌ترین وضعیت قابل پیش‌بینی در این گزارش همین گزینه باشد و امارات و قرائنی مبنی بر تمهید مقدمات لازم از سوی کشورهای اروپایی، اسرائیل و ایالات متحده برای تمهید آن در قالب‌های سیاسی و حقوقی در حال انجام است.

۸.۳ طرح دیدگاه‌هایی همچون جدایی چاره‌ساز از سوی برخی کشورها و نهادها در صورت تداوم وضعیت فعلی و انتقال تسلیحات سبک به برخی شهرها و استان‌های (دارای قومیت‌های مختلف در) کشور برای ایجاد مخاصمه مسلحانه داخلی نیز گزینه محتمل دیگری است که پس از انتشار گزارش اولیه و یا نهای کمیته حقیقت‌یاب می‌تواند مطرح شود. این گزینه نیز در کنار گزینه بالا وخیم‌ترین وضعیت ممکن تلقی می‌شود و می‌تواند مقدماتی برای ورود به گزینه توسل به مسئولیت حمایت از سوی شورای امنیت یا کشورهای ذریبط محسوب شود.

۸.۴ طرح دعوی علیه ایران در دیوان بین‌المللی دادگستری بر اساس کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض نژادی (International Convention on the Elimination of All forms of Racial Discrimination, 1966) یا کنوانسیون پیشگیری و مجازات جنایت ژنوسید (Convention on the Prevention and

(Punishment of the Crime of Genocide, 1948) از سوی برخی کشورها. این دو کنوانسیون در سه دهه اخیر در دیوان به کرات مورد استناد دولت‌های خواهان قرار گرفته و دولت ایران نیز صلاحیت دیوان را در هر دو کنوانسیون بدون ایراد حق شرط پذیرفته است. ممکن است طرح این دعوا یا دعوای علیه ایران با ورود کشورهای ثالث مشابه با پرونده اوکراین علیه روسیه در خصوص کنوانسیون ژنوسید همراه باشد. ضمن این که دولت خواهان می‌تواند درخواست دستور قرار موقت را علیه اقدامات دولت ایران در ناآرامی‌های داخلی مطرح نماید. ممکن است در بهترین حالت، پرونده یا پرونده‌های مزبور علیه ایران به نتیجه خاصی به جهت محکومیت ایران ختم نشود اما نکته مهم آن است که زمان رسیدگی در دیوان کند و بطنی است و ممکن است حداقل ۳ تا ۷ سال برای رسیدگی و صدور تصمیم زمان صرف شود. در طول این مدت زمان، استفاده تبلیغاتی لازم از موضوع طرح دعوا و تحت فشار قرار دادن ایران از طریق حقوقی می‌تواند کشور یا کشورهای خواهان را به نتیجه موقتی دلخواه خود برساند. مستند اصلی دولت یا دولت‌های خواهان علیه ایران در این دعوای گزارش کمیته حقیقت‌یاب خواهد بود که رویه دیوان نشان داده این دست گزارش‌های تهیه شده تحت لوای سازمان ملل متحد، برای دیوان از ارزش اثباتی بالایی برخوردار است.

۸.۵ طرح دعوای متعدد علیه مقامات ایرانی در محاکم ملی کشورها می‌تواند بر اساس استناد به صلاحیت جهانی صورت گیرد. این نکته به‌طور تلویحی در قطعنامه مصوب شورای حقوق بشر در خصوص موارد استفاده از گزارش نهایی کمیته حقیقت‌یاب مدنظر قرار گرفته است.

۸.۶ ارجاع وضعیت ایران از سوی شورای امنیت سازمان ملل متحد به دیوان بین‌المللی کیفری موضوع محتمل دیگری است که در پرتو اوضاع و احوال قضیه می‌تواند مدنظر قرار گیرد. سابقه این موضوع در قضیه ارجاع وضعیت سودان در سال ۲۰۰۹ قابل مشاهده است؛ به‌نحوی که پیش از این اقدام، کمیته حقیقت‌یابی برای موضوع نقض‌های فاحش حقوق بشر و حقوق بشردوستانه در ناآرامی‌ها و مخاصمه مسلحانه داخلی سودان تشکیل شد و بر اساس ارزیابی‌های آن کمیته، امکان وقوع جنایات بین‌المللی نظیر ژنوسید، جنایت علیه بشریت و جنایت جنگی محتمل دانسته شده بود. شورای امنیت نیز در پرتو شرایط مزبور، وضعیت سودان را به دیوان بین‌المللی کیفری ارجاع داد. دیوان نیز پس از بررسی موضوع توسط دفتر دادستانی و تأیید شعبه پیش‌دادرسی، دستور صدور جلب رئیس‌جمهور وقت و برخی سران لشکری و کشوری این دولت را صادر نمود. رسیدگی به برخی از اتهامات وارده علیه مقامات مزبور سوئدی هنوز در دیوان در حال رسیدگی قرار دارد.

۹. موضوع بعدی، حادثه هواپیمایی اوکراین است که به‌دلیل کندی روند حل و فصل موضوع میان طرف ایرانی و اوکراینی و طرح ادعای مشارکت ایران در مخاصمه مسلحانه روسیه علیه اوکراین اوضاع نسبت به تصفیه این موضوع روز به روز پیچیده‌تر می‌شود. در این راستا ممکن است سناریوهای زیر علیه ایران به کار گرفته شوند:

- ۹.۱. طرح دعوی اوکراین علیه ایران به دلیل حادثه هوایمای اوکراینی در دیوان بین‌المللی دادگستری که به احتمال فراوان، با همراهی در مقام خواهان یا ورود ثالث کفادا، بریتانیا و سوئد همراه خواهد بود. یکی از گزینه‌های عملی شده توسط این چهار کشور راه‌اندازی سازوکار قید حل و فصل اختلاف در ماده ۱۴ کنوئسیون ۱۹۷۱ مونترال است که اخیراً به دولت ایران ابلاغ شده است. گزینه بعدی که در بیانیه مشترک اخیر چهار کشور بدان اشاره شده، طرح موضوع در شورای ایکنو و سپس درخواست تجدیدنظر از آن در دیوان است.
- ۹.۲. با توجه به آنکه دولت اوکراین در دومین اعلامیه اعطای صلاحیت به دیوان بین‌المللی کیفری مطلق بند ۳ ماده ۱۲ اساسنامه رم (Rome Statute)، خواهان رسیدگی به جنایات داخل در صلاحیت دیوان از سال ۲۰۱۴ به بعد و بدون تاریخ پایان، شده است، به دلیل امکان اعمال صلاحیت دیوان بر کشتی یا هوایمای ثبت شده مطلق بند ۲ ماده ۱۲ اساسنامه رم، این احتمال نیز دور از ذهن نخواهد بود که دیوان موضوع حادثه هوایمای اوکراینی را در تحقیقات و رسیدگی‌های خود مدنظر قرار دهد.
۱۰. مشارکت ادعایی ایران در مخاصمه مسلحانه اوکراین نیز می‌تواند پیامدهای حقوقی مختلفی برای ایران به همراه داشته باشد که در ادامه به برخی از آنها اشاره می‌شود:
- ۱۰.۱. اثبات مشارکت ایران در مخاصمه مسلحانه اوکراین از طریق ارسال تسلیحات به روسیه با علم به استفاده از این تسلیحات در مخاصمه مسلحانه با اوکراین، به معنای نقض حقوق بی‌طرفی در جنگ مطلق با کنوئسیون ۱۹۰۷ لاهه در مورد حقوق و تعهدات اشخاص و قدرتهای بی‌طرف در جنگ زمینی (Convention (V) Respecting the Rights and Duties of Neutral Powers and Persons in Case of War on Land, 1907) خواهد بود. مطابق مفاد این کنوئسیون، دولت اوکراین در این حالت می‌تواند اقدامات لازم را نسبت به دولت بی‌طرف در جنگ که حقوق بی‌طرفی را رعایت نکرده و به‌طرف دیگر مخاصمه کمک می‌نماید، از طریق توقف، جستجو و توقیف اقلام و تسلیحات صادراتی مزبور انجام دهد.
- ۱۰.۲. دولت اوکراین می‌تواند به دلیل ادعای مشارکت ایران در مخاصمه مسلحانه روسیه با این کشور بر اساس قواعد حقوق بین‌الملل بشردوستانه اعلام کند که ایران نیز در درگیری‌ها مشارکت مستقیم دارد و از این طریق، ایران و مقامات و اقلام مرتبط ایرانی را به عنوان اهداف مشروع نظامی اعلام نماید.
- ۱۰.۳. با توجه به آنکه دولت اوکراین در دومین اعلامیه اعطای صلاحیت به دیوان بین‌المللی کیفری مطلق بند ۳ ماده ۱۲ اساسنامه رم، خواهان رسیدگی به جنایات داخل در صلاحیت دیوان از سال ۲۰۱۴ به بعد و بدون تاریخ پایان شده است،

دادرستی دیوان موضوع ادعای مشارکت ایران در مخاصمه مسلحانه و احتمال ایفای نقش ایران در ارتکاب جنایات احتمالی در طول مخاصمه را در تحقیقات خود مدنظر قرار خواهد داد.

۱۰.۴. همچنین، ممکن است در حین یا پس از اتمام مخاصمه مسلحانه در اوکراین، کشورهای اروپایی به لبتکار خود در مجمع عمومی سازمان ملل متحد، ترتیبی را فراهم کنند که مشبه برخی محاکم بین المللی کیفری موردی مانند شعب فوق العاده کامبوج، موضوع درخواست تشکیل دادگاهی برای رسیدگی به جنایات ارتکابی توسط طرفین درگیری در مخاصمه مسلحانه در اوکراین در مجمع عمومی مطرح شود.

۱۰.۵. مطلق ماده ۱۶ طرح مسوولیت دولتها برای اعمال متخلفانه بین المللی، اگر دولتی با علم و آگاهی مبادرت به کمک و مساعدت به دولت دیگری در ارتکاب عمل متخلفانه نماید، در صورتی که ارتکاب آن عمل به صورت انفرادی از سوی دولت کمک یا مساعدت کننده نیز متخلفانه قلمداد شود، دارای مسوولیت بین المللی خواهد بود. بنابراین، اگر دولتی با اطلاع و آگاهی از این که دولت دیگری در مقام دریافت کمک و مساعدت مبادرت به ارتکاب عمل متخلفانه می نماید (مانند ارتکاب جنایات جنگی یا مشارکت در عمل تجاوزکارانه)، دولت کمک یا مساعدت کننده نیز مسوول تلقی می شود.

۱۱. موضوع بعدی که در دست بررسی است، درج نام سپاه پاسداران در فهرست تحریمی اتحادیه اروپا به لبتکار دولت آلمان و تشدید تحریمهای اروپایی علیه سپاه و لقایه دعوی متعدد علیه سپاه در محاکم داخلی کشورهای عضو اتحادیه اروپا، دیوان اروپایی حقوق بشر و دیوان دادگستری اروپایی به دلیل تشاب ادعایی اقدامات زیان بار ناشی از مساعدت، تشویق، حمایت، کنترل و یا دستور ادعایی از سوی سپاه به ارتکاب اقدامات تروریستی در حوزه صلاحیتی کشورهای عضو اتحادیه اروپاست.

نتیجه گیری

۱۲. به نظر می رسد سناریوی خطرناکی علیه ایران در حال شکل گیری است که عبارت است از طرح تقریباً همزمان چند پرونده مهم علیه ایران در شورای امنیت (فعالیت هسته ای، مشارکت در جنگ اوکراین و حقوق بشر)، طرح همزمان این پروندهها در شورای امنیت، امکان و احتمال اقدام ذیل فصل هفتم منشور را بیشتر و مخالفت با آن (حتی استفاده از حق وتو) را ضعیفتر می کند. در این میان توسل به سازوکار مسوولیت به حمایت از دریاچه گزارش کمیته حقیقت یاب یکی از محتمل ترین گزینههاست. ضمن این که به نظر می رسد برای عبور از چالشهای مزبور، لازم است اقدامات سریع و مؤثری در زمینههای زیر و بدترتیب اولویتهایی که در ادامه می آید، مدنظر قرار گیرد:

۱- زدودن هر گونه شائبه در خصوص مشارکت ایران در مخاصمه مسلحانه روسیه علیه اوکراین؛

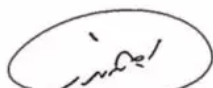
۲- فراهم نمودن زمینه احیای اجرای برجام با بازگشت ایالات متحده به آن؛

شماره: ۶۱۹۵۴/م
تاریخ: ۱۴۰۱/۱۱/۲۴
ساعت: ۱۳:۰۰
محل: خیابان محرم‌نامه
فوری: فوری

معاونت حقوقی
رئیس مرکز امور حقوقی بین‌المللی

- ۳- حل و فصل حادثه هوایی‌های اوکراینی در قالب مذاکره با دولت اوکراین و پرداخت یکجا به دولت اوکراین جهت حل و فصل مقطوع موضوع؛
- ۴- تشکیل کمیته حقیقت‌یاب ملی با حضور افراد مورد قبول نظام و معترضان و شفافیت‌سازی در رسیدگی به تخلفات احتمالی صورت گرفته؛
- ۵- همکاری با کمیته حقیقت‌یاب شورای حقوق بشر البته در خارج از کشور در راستای تأمین اطلاعات صحیح و امکان پاسخ به ادعاهای مطرح شده.

توکل حبیب‌زاده

رونوشت:

- جناب آقای دکتر دهقان، معاون محترم حقوقی رئیس جمهور برای استحضار.
- معاون محترم حقوقی و امور مجلس وزارت اطلاعات.
- جناب آقای دکتر نجفی معاون محترم امور حقوقی و بین‌المللی وزارت امور خارجه.
- جناب آقای دکتر هنرمند زاده، سرپرست محترم معاونت حقوقی دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی.

تهران - خیابان طالقانی - پش نیان شهید عباس موسوی (فرست‌شلی) - شماره: ۸۰۷۱-۸۸۲۵۰۷۱ - تلفن: ۵-۸۸۲۵۰۷۱ - ویرنگار: ۸۸۲۳۸۲۶ - ۸۸۲۳۸۱۲

خبرها را از تلگرام مجاهد دنبال کنید

اشتراک گذاری:

کپی‌کد جاسازی صفحه

```
<iframe style="border:none" width="100%" scrolling="no"
src="https://www.mojahedin.org/if/551a12fc-920f-477a-9d59-4a139f1984b5">
</iframe>
```

افشاگریهای قیام تا سرنگونی

سیاست

آخرین گزارشات تصویری

کنفرانس در پارلمان اروپا «ایران»: چشم‌انداز تغییر و سیاست اتحادیه اروپا» - گزارش تصویری

خبرهای در حال خوانده شدن

سازمان مجاهدین خلق ایران

مجاهدین در پی جایگزین کردن دیکتاتوری دینی ایران با یک دولت دموکراتیک و کثرت‌گرا، مبتنی بر جدایی دین از دولت هستند که به آزادیهای فردی و تساوی زن و مرد احترام می‌گذارد. ادامه...

موقعیت ما روی شبکه های اجتماعی